

різноманітних видів мистецтва в інтегральному зв'язку, що сприяє формуванню цілісних естетичних уявлень до прекрасного у мистецтві та дійсності.

Значний вплив на виховання патріотизму, формування естетичної культури школярів мають різноманітні форми позакласної та позашкільної роботи: календарні українські свята, ярмарки, козацькі змагання, шкільні лялькові театри, драматичні гуртки, конкурси, виставки тощо. Отже, можна зазначити, що шляхи і форми з естетичного виховання у закладі загальної середньої освіти досить різноманітні і здійснюються в різних видах діяльності.

Севрюкова В.С

канд. іст. наук, доц. Кашаба О.Ю

Українська інженерно-педагогічна академія

ГУМАНІЗАЦІЯ ОСВІТИ ТЕХНІЧНИХ ЗВО

Майбутній інженер повинен бути носієм загальнолюдських і культурних цінностей, прагнути до самовдосконалення. Класичні зразки науки свідчать, що спеціалізоване знання не дає вагомих результатів, а за умов сучасного використання телекомунікацій це може призвести людство до духовної кризи. Лише високі чесноти, моральні, духовні, гуманістичні засади технічних наук гарантують розвиток людського суспільства.

Результати досліджень провідних учених демонструють, що гуманітарні науки в підготовці фахівців-інженерів мають вагоме значення, бо покликані розвивати такі якості, як порядність, уміння співпереживати, почуття прекрасного, творче ставлення до освоєння технологій; знайомлять із загальнолюдськими цінностями, дають можливість повною мірою сприймати навколишній світ. У теперішніх умовах останнє завдання стає найважливішим, адже майбутні інженери працюватимуть у «гуманітарному середовищі», де визначальним є людський фактор, де моральні та духовні якості є первинними щодо процесів, характерних бізнес-середовищу. Процес гуманітаризації економічно обумовлений, адже «людина – центральна ланка будь-якого виробництва». Гуманітаризація підготовки у ВНЗ допомагає збагатити, вдосконалити інтелектуальний і духовний розвиток майбутніх інженерів, адже лише через особистісну зрілість можна досягти професіоналізму. У зв'язку з цим значна увага при підготовці майбутніх фахівців належить гуманітарним предметам

Перші кроки до гуманітаризації вищої школи було здійснено в 20-і роки ХХ століття українським математиком Т. Грузинцевим. Свій досвід він узагальнив у роботах «Елементи теорії множин» і «Нариси з теорії науки». Його ідеї щодо інтеграції точних і гуманітарних знань випереджали час і до них повернулися лише в 90-х роках ХХ століття. Гуманітарна підготовка студентів у технічних університетах є предметом наукових розробок останніх десятиліть, її досліджували Р. Беланова, Г. Воронка, І. Кузнецова, С. Романова та ін.

Педагогічна наука все більше звертає увагу на проблему гуманітаризації технічної освіти, але можливості гуманітаризації підготовки майбутніх інженерів у ВНЗ досліджено недостатньо. У сучасних технічних ВНЗ надають перевагу вивченню лише технічних дисциплін, а гуманітарному блоку не відведено належного місця або й зовсім ігноруються його можливості. Тому вважаємо, що доповнюючи зміст спеціальних дисциплін, ми цей процес гармонізуємо, адже підготовка майбутніх інженерів має передбачати крім інтелектуального розвитку, ще й духовне збагачення.

Аналіз наукової літератури, результатів дисертаційних досліджень, комплектів засобів наочності, вивчення досвіду роботи викладачів технічних ВНЗ дозволили нам зробити висновок про наявність суперечностей: - між потребами суспільства щодо підвищення рівня інтелектуального та духовного розвитку особистості майбутніх фахівців та реальним станом їх підготовки у ВНЗ; - між значущістю гуманітаризації засобами народознавства і необхідністю її під час фахової підготовки майбутніх інженерів та недостатньою розробленістю відповідного методичного забезпечення; - між зростаючими можливостями засобів народознавства під час вивчення технічних дисциплін і відсутністю ефективних методик їхнього використання у процесі навчання.

Сербіна А.

к.е.н., ст.викл. Омельченко Г. Ю.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЇ ТУРИЗМУ

У сучасному туризмі надзвичайно важливу роль відіграє психологія. Психологія туризму – є одним із новітніх науково-практичних напрямків, що знаходиться на стадії формування. Даний напрямок має велике значення в туристичному бізнесі, а знання певних психологічних особливостей – це перші кроки до успішної діяльності турфірм. Також важливе значення має ефективний контакт продавців та покупців туристичних послуг із врахуванням певної психологічної специфіки кожної із сторін. Кожна туристична подорож, для її успішного здійснення, вимагає знання та врахування психології взаємовідносин, владнання конфліктів та ін.

Психологія туризму, на даний час, є пограничною дисципліною, яка знаходиться на межі психологічних наук і наук про туризм.

Постійно відбувається зміни характеру сфери споживання, оскільки метою є задоволення потреб не груп людей, а кожного індивіда. Мета нового покоління споживачів – це споживання торгових марок і чуттєвих образів. Це вимагає дещо іншу психологію продавця та покупця туристичних послуг і взаємовідносини між ними, глибше дослідження мотивів клієнтів на ринку туристичних послуг.